

Nr 22

Utbildningsutskottets betänkande i anledning av motion om orientering inom tandläkarutbildningen angående de handikappades problem.

Motionen

I motionen 1971: 838 av fröken Andersson i Stockholm m. fl. (c) har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om att i tandläkarutbildningen skall ingå orientering om olika handikappgruppers problem.

Remissyttrandena

Utskottet har inhämtat yttranden över motionen från universitetskanslersämbetet och Svenska Tandläkare-Sällskapet.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i yttrande den 7 juli 1971, till vilket är bilagt yttranden från de odontologiska fakulteterna vid karolinska institutet och universitetet i Umeå, framhållit att vederbörande myndigheter söker — så långt det är möjligt i dagens situation — tillgode behövet av sådana åtgärder som efterlyses i motionen 1971: 838. UKÄ konstaterar också att hithörande frågor kommer att uppmärksammas ytterligare i pågående utrednings- och planeringsarbete. UKÄ har anfört i huvudsak följande.

UKÄ stöder helt tanken att inom tandläkarutbildningen bör ingå orientering om de problem, som är förknippade med tandvård för olika kategorier handikappade. Såsom framgår av yttrandet från den odontologiska fakulteten vid karolinska institutet är dock lokaler och utrustning inte alltid anpassade för undervisning och behandling av ifrågasvarande patientgrupper. Detta torde främst gälla de äldre fakulteterna i Stockholm respektive Lund. Dessa två fakulteter saknar dessutom den sjukhusanknytning som föreligger vid fakulteterna i Umeå och Göteborg och som bidrar till ett mer varierat patientklientel, i vilket ofta ingår olika kategorier av de handikappade som avses i motionen.

De lokal- och utrustningsmässiga förutsättningarna för undervisning i handikapptandvård torde komma att klart förbättras i samband med de planerade nybyggnaderna för odontologisk utbildning.

Vad gäller ett ökat utrymme för detta område i utbildnings- och studieplanerna för tandläkarutbildningen kommer, enligt vad UKÄ erfarit, frågan att beaktas i den av socialstyrelsen och universitetskanslersämbetet tillsatta utredningen om tandläkarnas specialistutbildning m. m. Denna utredning har även i uppdrag att se över tandläkarnas grundutbildning, främst avseende dess kliniska del.

UKÄ finner den utformning av orientering inom tandläkarutbildningen angående de handikappades problem som den odontologiska fakulteten vid universitetet i Umeå redovisar vara väl genomtänkt och lämpad att om möjligt tjäna som modell åt de övriga fakulteterna inom ramen för nuvarande utbildning i avvaktan på de förslag som nämnda utredning kan väntas lägga fram inom detta område.

Motionärerna uttalar också, att det visat sig svårt för människor med vissa sjukdomstillstånd, exempelvis epilepsi och psykiska störningar, att få tandläkarvård. UKÄ vill i anslutning härtill nämna att 1967 års folktandvårdsutredning nyligen aktualiserat hithörande problem i en promemoria »Särskilda tandvårdsanordningar för vissa patientgrupper» (SOU 1971: 38). Det finns därför anledning förmoda att detta spörsmål kommer att uppmärksammas under den fortsatta behandlingen av promemorian.

Svenska Tandläkare-Sällskapet stöder i yttrande den 29 juni 1971 motionsförslaget och anser det angeläget att tandläkarutbildningen omfattar undervisning om de handikappades allmänna och odontologiska problem. Sällskapet har vidare anfört följande.

Det är dock svårt att inom ramen för den nuvarande studieplanen finna tid för annat än en kort orientering om olika handikappkategoriers odontologiska behandlings- och profylaxproblem. Det är dock sannolikt att en del av de studerandes intresse för denna speciella form av yrkesutövning likväl skall kunna stimuleras, så att de efter tandläkarexamen utnyttjar befintliga möjligheter till en mer omfattande vidareutbildning inom området. Vidare föreslår Sällskapet, att den kommitté som har till uppgift att studera olika odontologiska specialistutbildningsgrenar också måtte beakta det i motionen framförda förslaget.

Utskottet

I motionen 1971: 838 har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om att i tandläkarutbildningen skall ingå orientering om olika handikappgruppers problem.

Sedan motionen väcktes har 1967 års folktandvårdsutredning avgivit promemorian »Särskilda tandvårdsanordningar för vissa patientgrupper» (SOU 1971: 38). I promemorian redovisas synpunkter och förslag angående särskilda tandvårdsanordningar för personer som för längre tid omhändertagits för slutna vård eller undervisning eller eljest på grund av fysiskt eller psykiskt handikapp är förhindrade eller har betydande svårigheter att för sin tandvård anlita konventionella tandpolikliniker. Utredningen delar motionärernas uppfattning att bl. a. epileptikerna och de psykiskt sjuka kräver särskilt beaktande från tandvårdssynpunkt. I promemorian föreslås en rad åtgärder som syftar till att olika patientgrupper snarast möjligt skall bringas i nivå med det stora flertalet medborgare i fråga om tandvård. Promemorian remissbehandlas för närvarande.

Universitetskanslersämbetet och Svenska Tandläkare-Sällskapet instämmer i sina remissyttranden helt i motionärernas uppfattning att

i tandläkarutbildningen bör ingå orientering om de problem, som är förknippade med tandvård för olika kategorier handikappade. Frågan om ökat utrymme för detta område i utbildnings- och studieplanerna för tandläkarutbildningen kommer att beaktas i en av socialstyrelsen och universitetskanslersämbetet tillsatt utredning om tandläkarnas specialistutbildning m. m. Denna utredning har även i uppdrag att se över tandläkarnas grundutbildning, främst avseende dess kliniska del.

Av det anförda torde framgå att anledning nu saknas för riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t göra det av motionärerna önskade uttalandet. Utskottet utgår från att om möjligt även andra odontologiska fakulteter än den vid universitetet i Umeå — i avvaktan på förslag från sistnämnda utredning — inom ramen för den nuvarande utbildningen ger ökat utrymme för undervisning om de speciella problem som är förknippade med behandling av människor med olika handikapp.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen 1971: 838.

Stockholm den 28 oktober 1971

På utbildningsutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande: herrar Alemyr (s), Wikström (fp), Mårtensson (s), Richardsson (fp), Jönsson i Arlöv (s), Nordstrandh (m), Gustafsson i Barkarby (s), fru Gradin (s), fru Sundberg (m), fru Dahl (s), herr Johansson i Skärstad (c), fru Söder (c), fru Laag (s) och fröken Andersson i Stockholm (c).

